

BÉKÉSMEGYEI HIRLAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Főter 41. szám.

A „Corvina Nyomda” könyv- és papirkereskedésben.

Megjelenik szombaton délel.

Előfizetési árnegyed évre 4 frt, fél évre 2 frt, 1/4 évre 1 frt

Egyes szám ára 8 kr.

A munka jutalma

Minden becsületes munkának minden férfias tettnek meg van a jutalma. Ez a jutalom nemcsak az egyén lelkiismeretének nyugodtsága, büszkesége s az a tudata, hogy hivatásának eleget tett — hanem külsőleg is nyilvánul. Az emberi természetben rejlő tisztességes vágy, hogy szeretettel vezázi körül azt a kiről látja, tudja, hogy erejét szívének, agyának tudását a közjóra áldozza s már a mult századoknak minden példája mutatja, hogy az emberek közléte, a társadalom, diszes jelekkel iparkodott háláját, tiszteletét leróvni azok iránt, kik becsületét és tisztelétét kiérdemelték. A mi körünkben, a mi szűkebb hazánkban, a mi vármegyénkben is mindenkor hálával és előismeréssel találkozott az a ki ilyen étellel erre rászolgált. Azért ragadjuk meg az alkalmat, hogy akkor, a midőn a vármegye alispánját a király kegye kitüntetéssel illette, üdvözlötünket iránta kifejezzük.

Nem udvarlási vágy, nem hízegés ez, mert hiszen a tisztességes sajtónak megalázása lenne, hanem előismerés a becsületes munka iránt.

Ha végig tekintünk vármegyénknek

alig mult történetén, látjuk, hogy a tespedést életerős vérkeringés váltotta fel, a közszellem üdőbb, a munka kedv fokozottabb, üzgazdaságunk minden irányban izmosodik. Iparvállalataink létesültek, hol a munkáskéz kenyeret keres. — Nem nagy méretűek ugyan, de olyanok, melyek viszonyainkat ki-elégítik s reményt nyújtanak a jövőre.

Vármegyénk emporumaiban állami segítséggel intézmények létesültek, melyek nem csak a közérdek szempontjából fontosak, hanem a lakosok jövődelmének gazdag erei. Ut adatott a vármegye támogatásával arra, hogy a földéhes ember is kielégítse vágyait, megszerezhesse álmának netovábbját — a föld parcellázás által.

S ezzel megszűnt a rémként kísértő szocialis kérdés. Közigazgatásunk országosan mintaképül van előismerve, mert minden részét a törvény tisztelte s a becsület hatja át. Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy mindez s sok más egyéb, mit e szűk keretek között felsorolni nem lehet, kizárólag a dr. F á b r y Sándor érdeme, de azt tudásunk s meggyőződésünk alapján elmon hatjuk, hogy tudásával és igazságosságával a vármegye első tiszt-

viselőjévé felemelkedett alispán az alkotásoknál mindenkor vezérmunkás volt.

Ezért üdvözöljük a legmagasabb kitüntetés alkalmával, nyujtsón ez neki jövőre nézve biztatást s adjon erőt karjaiba s szívébe, hogy továbbra is becsületesen és igazságosan kormányozza a mi szeretett vármegyénket, Békésvármegyét.

Kritika.

VIII.

— Degecs és korom. —

A milyen a tárgy, legyen a czime is olyan.

Ha azt írom vala, hogy: *sár, latyak, locs-pocs, pocsolga, nyírok*, azzal összevéve se fejeztem volna ki annak a fogalmát, amit a tollam helyére vettem.

Hanem a *degecs*-t, amibe ember és állat belesz, azt már megérti a magyar s még talán az a jobb sorsra érdemes pára is megborzongana hallatára, a melyik a m. kir. államvasutak gyulai állomásán telfuvarozásra van kárhözta. Aztán ha alkony, borulat, homály, sötétség fogalmiról rónám a betűket, az is hidegen hagyán a napnyugta és napkelte között Gyulán közlekedő vasúti vonatok közönységét. Azonban a *korom*, az — korom, t. i. koromsötétség, a melyben csupa kéményseprő segédek forognak, megérti mindenki, legfeljebb arra nézve kerülhet egy kis vita, hogy vajjon a koromsötétség kvalifikálja-e az állomás éjjeli utasait kémény-

Dr. Fábry Sándor.

A levegőben a gyűlölet tüze ég, ökolbe szoritott durva kezek, vad szitkok szóró ajkuk födetlen pusztá mellé, a mely bátran elébe áll a csillogó szuronyoknak, hogy kiöntött vérvél martir legyen s már a legirizálóbb vérontás keletkezik Csaba főterén, midőn az izzó haragban égő ezer és ezer ember között megjelenik fegyvertelenül, védelem nélkül egy fiatal ember s messze csengő hangon hirdeti, hogy ő Békésvármegye főjegyzője s a miniszter kiküldötte, azért jött, hogy helyreállítsa a rendet, melyet a szocializmus jelszavával kereskedő lelketlen bujtatók megrontottak. A fekevesztett tömeggel szemben szavainak hatása nem igen volt, de végtelenül imponált nekem a bátorság, hogy mint száll szembe egy mindent elsöprő áradattal, egyedül csak igaz ügyében biza. Ekkor láttam először a vármegye mostani alispánját. De nem az én impressióimról van szó, hanem arról, hogy életrajzát ősmertés-sen, a mikor a király őt kitüntette.

Felesleges munka, még a hírlapírói vér s kötelesség sem parancsolhat, hogy száraz adatokkal untassam a vármegye közönységét, a melynek minden tagja tudja, hogy itt született, itt élt, munkálkodott közöttünk s hogy minden családi összeköttetés protekció, vagyon nélkül, egyedül csak vele született erejére támaszkodva felküzdötte magát arra a helyre, mely pályájának zenitjét képezi. Azt, hogy mit te, mint alispán, azt mutatja a vármegye fejlődése az életerős munkás szellem, melylyel istennek hála vármegyénk dicsékedhetik.

A gazdasági téren nevezetes alko-

tásai voltak a szocialis angett előnyújtott memorandum, melynek következménye volt az, hogy az állam támogatásával munkahelyek, vagyforrások létesültek. Ilyen a békési kosárfonó, a csabai dohánykísérleti állomás, selyembürraktár, a megyei fa-iskola, mely Csabán 180000 csemetével létesített.

Kísérletet tett ipar telepek felállításával, melynek munkája még most is folyamatban van.

A közlekedés ügyet mintaszerűvé tette, mert az 1.200.000 forintos uthalózat az utak tekintetében vármegyénket első helyre emelte.

A közegészségügyterén, méltánvalandó s előkelő érdeme az, hogy keresztül vitte a vármegye befalítását s kivitte a kormánytól a gyulai elmegyógyintézet létesítését. Mint organisator is előkelő helyet foglal el, számtalan megoldatlan kérdést szabályrendeletekkel irányított, ilyenek: a községi ügykezelési, a pénzkezelési szabályrendeletek, melyek több vármegye szabályrendeleteinek mintául szolgálnak.

Szóval bevállalta azt a mit programjában ígért, a szocializmus elnyomását köztintézmények létesítését s az adminisztráció tökéletesítését. S mind azokért én is azzal fejezem be életrajz leírátának halvány vonásait, a mit a főispán mondott üdvözlő beszédjében:

„Szeretettel jöttünk hozzád, mert megérdemled.”

Dr. Berkes Sándor.

Azt mondják, hogy az orvos nem csak a receptjével, hanem a modorával is gyógyít. Ha ez a feltevés áll, akkor

bátran mondhatom, hogy dr. Berkes Sándor orvosi sikereit nemcsak tudásának, hanem szelid jó modorának köszönheti, a ki sohasem vág fontoskodó arcot, mely a beteget halálra remíti, hanem biztató, barátságos, sokszor humoros szavaival elfeledtetni még a fájdalmat is — szóval ki csillan belőle a Bihari vér, mert dr. Berkes Sándor Biharmegyében Barakonyban született 1859-ben, ottani birtokos szülöktől. Tanulmányait Aradon végezte s kitűnő sikerrel letévén az érettségi vizsgát a budapesti orvosi egyetemre iratkozott be, honnat az 1884. évben diplomával távozott s három évig egyetemi tanársegéd volt Tauffer klinikáján, innét községi orvosnak ment a komárommegyei Udvarára — majd egy évi működés után Gyulára költözött, hol hosszabb ideig mint díjtalan kórházi orvos szolgált a közegészségügyet. A megye intéző körei felösmervén képzettségét és lelkiismeretességét 1887. év november 9-én vármegyei alorvossá s kórházi orvossá nevezeltetett ki — végre 1896-ban a kórház igazgatásával bízott meg s azóta vezeteli annak ügyeit lelkiismeretes szakértelemmel s orvos társaival tette oly híressé, hogy súlyos esetekben a szomszédos vármegyék szenvedő emberisége teljes bizalommal fordul kórházunk képzett orvosainak tudásához. Nagy érdemeket szerzett magának azzal, hogy teljes erővel és alapos készséggel támogatta a vármegye alispánját azon hasznos törekvésében, hogy Gyulán egy országos tőbolyda állítsák fel. Szóval bátran elmondhatjuk, hogy Gyula városa pár év alatt az Alföld egyik legjelentékenyebb gyógyhelye lett, a mi-ben teljes jogelemremlő érdeme van a király által kitüntetett dr. Berkesnek.

seprő segédké, avagy a kéményseprő segédke kormos alakjai festik meg a levegő eget koromfeketére.

No de mindegy! elég az hozzá, hogy a *degress* is, meg a *korom* is a M. A. V. gyulai állomás! dicsőri és teszi hírhedt és emlékeztető azok előtt a kiknek a vasúttal valami összeköttetésük akad.

Mert úgy áll a dolog, hogy a város jó kőutat épített a maga területén egészen a vasúti állomásig. Halás érte a közönség és halás lehet érte a M. A. V. is. Olyan gavallér azonban nem volt és nem is lehetett a város, hogy a vasút tulajdonát képező területet is kiközvetesse. Így létesült aztán az a nem is kritika, hanem *megróvás* tárgyát képező állapot, hogy amint a szegény fuvaros ember sáros időben a városi kőútról a vasút területére ér, hogy annak rakodójába terhet vigyen, avagy onnét terhet szállítson el, marnástól, szekeresétl együtt belevész a vendégmarasztal feneketlen sárba, elcsigázza az arányt is keservesen tartott lovait s felnapró időköt vesz el, amíg megsülyedt szekerét jó emberek és emelő rudak segítségével a ragadványból kiszabadíthatja.

Hát ez öreg hiba, amin a M. A. V.-nak nemcsak a nagy közönség, hanem a saját jól felgottott érdekében is segítenie kell, még pedig sürgősen.

Tekintetes M. A. V.!

Az 1890. évi I. t.-ez. 129. §. b) pontja 100 korona büntetés terhe alatt tilalmozza azt, hogy az útpályára a szomszédos telkekről sarat, szemetet stb. hordjanak ki. Békésvármegye mult évben alkotott 403. számú szabályrendeletének 2. §-a pedig miundoztak, akik sárral telt küllővel, vagy sáros kerekkel az úttestre felhajtanak szint azon szerint 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg öt napi elzárással rendeli megbüntetni.

Mínthogy pedig az igen tisztelt M. A. V. neabánomsága miatt a gyulai állomás közelében levő úttestre nézve a fent idézett törvény és szabályrendelet intézkedése ez idő szerint nem érvényesíthető: tisztelettel indítványozom a városi hatóságnál, hogy a vasúti rakodóhelyről történő teherszállításokat, sáros időben, a drága kőútról mindaddig, amíg a pályaudvar rakodó helye kiközvetse és a városi kőúttal ilyen módon összekötve nem lesz, a sertesizlakók felé vezető mellék útra terelje át.

Előz az intézkedéshez a kőút tulajdonosának a törvény által megadott joga kétségbevonhatlan.

És lássuk most a kormot, akarom mondani a korom sötétsége.

Az ember a magát mindig jobban megnézi, mint a másét. Nem tudom úgy van-e a M. A. V. minden állomásán, mint a miénken, hogy t. i. az éjjeli időben közlekedő vonatok megérkezése és kiindulásakor oly pokoli sötétség uralkodik a pályaház környékén, hogy a közönség tolytonos ornbukásnak és egymásba ütődésnek van kitéve. Hogy elgázolás vagy más nagyobb szerencsétlenség még nem történt e miatt mostanában, az valóban a *vuk* szerencsének és az isteni gondviselésnek köszönhető. De ami eddig nem történt még meg, még mindig megtörténhetik. — Es én azt mondom, hogy ha a fiukkerostól megkövetelik, hogy éjjeli időben kocsiját a közbizosság érdekében két lámpával világítsa meg, akkor a M. A. V.-tól is jogosan megkövetelheti és meg is kell követelnie a rendőrhatalóságnak, hogy az éjjeli vonatok közlekedésének ideje alatt, a közönség biztonságára és kenyelmére való tekintettel, a pályaház környéke tisztességesen legyen világítva.

Iparosok és vállalkozók rovata.

Békes. (Szivattyutelep építés.) A hosszufoki ármentesítő társulat Békés község határában, a kettős-Körös folyó jobbpartján, a kettős Körös békési hidjától 27 km. távolságban, az úgynevezett „Vargahossza”-nál egy másodper-

czenkint 0'36 m³ vizet 364 m. magasságra emelő szivattyutelepet épített oly berendezéssel, hogy az szabad levételre és öntözés céljából a Körös folyóból vízkimelésre is alkalmas legyen. Felhívhatnak tehát, akik a telep gépészeti berendezését elővállalni óhajtják, hogy torvval és költségvetéssel felszerolt ajánlatukat a társulat elnökéhez, dr. báró Drechsel Gyula úrhoz Békésre küldjék be folyó évi február 15-ig. A tervezéshez szükséges adatok és rajzok a társulati igazgatósághoz intézendő megköresésre az illetőknek megküldetnek.

Vá megyei utmestéri állás. Nyitra vármegye nyitrai járásában megüresedett II. osztályú utmestéri állásra pályázatot van hirdető. Javadalmazás 800 korona törlesztés, 100 korona lakpénz, 40 kor. irodatalány s 327 korona 94 fillér utátalány. A minősítés tekintetében az 1883. évi november hó 23-án kelt 33,902. sz. közmunka és közlekedésügyi miniszteri rendelet s a LXXXII. sz. vármegyei szabályrendelet 3. §-ában felhözöttak az irányadók. — Igazolványos altisztek az 1873. évi II. t.-ez értelmében a kinevezetéstől előnyben részesül. A kellőleg felszerolt pályázati kérvényeket folyó évi február hó 15-ig Thuróczi Vilmos es. és kir. kamarás nyitra vármegyei főispánhoz kell beadni.

O-Kanizsa. (Apáca iskola építés.) Az ó-kanizsai úgynevezett Haynald leányapáca iskola építésénél előforduló es-összesen 163,850 korona 5 fillérel előirányzott építő munkáknak vállalata adása végett O-Kanizsa község előljáróságánál folyó évi február 15-én délelőtt 9 órakor nyilvános versenytárgyalás lesz. Ajánlat a Haynald leány apácaiskola építésére felirattal ellátott írásbeli ajánlatokat február 14-én déli 12 óráig a nevezett előjárósághoz kell beadni. A 8000 koronában megállapított bántópénzt a községi pénztárnál kell letenni, s az arról szóló nyugta az ajánlathoz csatolandó. A tervek, feltételek és egyéb okmányok a községi közigazgatási és jegyzői irodában tekinthetők meg. Az összes iratok másolatai, a tervek kivételével, 20 korona beküldése ellenében ugyanott meg is kaphatók.

Szilágy-Somlyó. (Épület átalakítás.) A szilágy-somlyói m. kir. szőlészeti és borászati felügyelőiség szilágy-somlyói, pokrócz-hegyi és külküli állami szőlőtelepeken 7279 koronára előirányzott épület átállítására versenytárgyalást hirdet. A tervek, költségvetések és a részletes feltételek Csizsar Zsigmond m. kir. szőlészeti és borászati felügyelő szilágy-somlyói irodájában tekinthetők. A zárt ajánlatok beadásának határideje 1900. évi február hó 15. déli 12 óra. Az ajánlatokhoz 5 százalékos bántópénz mellékelendő.

Temesvár. (Templom tatarozás.) A károlyfalvai róm. kath. templom tatarozása a hitközség által kiszolgáltatandó 217 k. 60 f. értékű 61 kezi és 28 igas napszámon kívül 8550 k. 52 f. költséggel engedélyozottván, ennek biztosítása érdekében a temesvári m. kir. államépítészeti hivatalban folyó évi február hó 10-én d. e. 10 órakor zárt ajánlati versenytárgyalás lesz. A fenti határidőig benyújtandó zárt ajánlathoz 5 százalékos bántópénz csatolandó. A részletes feltételek nevezett államépítészeti hivatalnál megtekinthetők.

Szegények bankja.

Van egy régi magyar közmondás: krajezárból lesz a forint. Vagyis, aki vagyonra akar szert tenni, az a takarékoságot az apró pénzen kezdje, mert a ki a krajezárt nem becsüli, az a forintot nem érdemli. Igaz, hogy azok a közmondások nekünk krajezárért forintot ígérnek, a melyek már nem léteznek, de azért senkinek sem fog eszébe jutni, hogy ezentul már nem

kell takarékoskodni. Hanem egyszerűen új köntösbe öltöztetjük a régi arany igazságot s azt mondjuk: fillérből lesz a korona.

Nagy szó ez kérem. Ha valakitől a takarékoság dicséretét halljuk s különösen, ha reánk szól a lecke, kelletlen arcot vágunk. De ha a hirlapokban mesés híreket olvasunk amerikai milliomosokról, akiknek egykor egy fillérjük sem volt, babonás csodálat fog elmindnyájunkat. Némelyikünk úgy lehet, talált kincsekre, Fortunatus királyt kiapadhatatlan erszényére, vagy tán épen alchimiára gondol. Ha pedig megkérdezzük azokat a tisztelt milliomos urakat, hogy honnan kerestek mérhetlen vagyonukat, derült őszinteséggel azt felelik: egyszerű mesterség ez, a neve: takarékoság.

A boldogulás legszilárdabb alapja a vagyonhi függetlenség. Ez főléleges bizonyítani, érzik ennek igazságát azok, a kik hijját szenvedik. Már pedig hogyan legyen vagyonilag független az, a kinek semmije sincsen s azért mindig felebarátjára szorul? A kinek nincsen szerezzen, a kinek van gyarapítsen. Nábok nem lehet mindenki s ez nagyon jól van így, mert különben nem volna béce a vagyonnak, nem volna béce a becsületes munkának, nem volna jutalma az erénynek. De tisztességes jómódra vergődhetik mindenki. De hogyan? Ez itt a bökkenő!

Magyarország kis ország, mégis annyi benne már a bank, részvénytársaság, vicinális s egyéb vagyont gyártó intézmény, hogy csaknem minden tönkrementot pazarló gentry meggazdagodhat belőle, de a szegény, becsületes munkás embernek nem szorult közöttük hely. Sokat gondolkoztak már e fölött derék emberek, hogyan lehetne módját ejteni annak, hogy a szegény nép, melynek igazán a filléren kell a megtakarítást kezdeni, vagyonhoz jusson. A sok fejtorésnek egy áldados intézmény lett a szülötte: a „piczulas bank.” Képzelem sokan gunyosan nevettek akkor, mikor azelőtt ilyen takaréki intézet megnyílt és gurult a sok rézpénz a piczulas-bank vasládájába. De idővel a rezből ezüst lett, ezüsből meg arany. Ez pedig a gunyolódó gazdagok előtt is fölőtte kedvelt ércz. Mikor pedig tapasztalták, hogy béresek, szolgák stb. heti filléreiket nem a korcsmákban isszák el, bulisokban szegénységök fölött, hanem összekuporgatva a piczulas-bankba viszik s néhány év múlva a béresből telkes-gazda, a szolgából a magaga ura lett; meg a szolgáló-leány is vitt hozományt a házhoz, volt mivel berendezni a gazdálkodást — kezdtek komolyan foglalkozni ez eszmével. S e helyütt pld. Németországból az állam hatalom pártfogása mellett terjesztik ez intézményt s ezzel a népet vagyonhoz juttatják, sőt az erkölcsös józan élethez szoktatják.

Nem akarok bővebben szólni a piczulas bankok s hasonló jellegű intézmények áldados voltáról, a ki a szövegben tul is tud gondolkozni, rájön maga is arra, a mit még mondhatnak.

A piczulas bank hazánkban is népszerű lett. Sót pár évvel ezelőtt városunkban is alakult ilyen. Városunk szegényei, sőt jobb módú polgárai is

azamosan igazolhatják áldásos működését. E társulat akkor öt évre alakult. A kitűzött idő most már letelt s ezért a piczulás bank ez év április hó 7-én leszámol. Ne gondolja azonban ebből senki, hogy ez intézmény most már végkép megszűnik. Sőt most már igazolva lévén áldásos, első sorban a szegénysorsu nép javát, boldogulását elősegítő működése, ezentul újult erővel, szilárdabb bizalommal kezdi meg munkáját az új piczulás bank.

S éppen e czézből f. hó 25-én városunk tekintélyes polgárai közül többen előtervezletet tartottak, melyben elhatározták, hogy ez intézményt városunkban továbbra is fenntartják. Az új piczulás bank meg is nyílik legközelebb s az alapító iveket szelje becsájtják. Szervezete ugyanolyan lesz, mint a régió, a hetibetétek összege is a piczula marad, jobban mondva husz fillér. A legújabb ciklus három évre alakul.

Egy jót akaró polgár.

A vásártér kikövezésének kérdéséhez.

(W.—) A mostani időszakban, a midőn mindenütt és természetesen nálunk is a kereskedelem és ipar pangásáról halljuk a temérdek panaszt, időszorúnek találjuk egy olyan dolgot ismét szövé tenni, a melynek keresztülvételét már többször megkíséreltük, és a mely hivatva volna városunk forgalmát nagy mértékben emelni és élénkíteni.

Ertjük ez alatt piac és belvásártérnek teljes kikövezését.

Felsőzálásunk idejével annál is inkább választjuk a mostani, mert ép a felvett nagy vásár alatt tünt ki ismétlenül azon óriási hátrány, a mely vásártérnek elhanyagolása folytán városunk forgalmára lidérczékent nehezedik.

Nagyon természetes és érthető, hogy ilyen neves, sáros időjárás alatt úgy a vásárookra járó minden néven nevezendő kereskedők és elárúsítók, kik áruikat a piacra viszik, mint szintén a szükségleteik fedezése végett az ilyen nagyobb vidéki városokra utalt vidéki közönség innen elmarad, sőt lassanként teljesen elszoik, mert azt még kívánni sem lehet, hogy oda — a hol a vásártér — mint a hogyan most is láttuk — még a szállító kocsi is megfeneklik, és a hol a vásári közönség térdig sárban kénytelen járni, — a vidék egyáltalán bejárni; a kereskedő, a ki idevetődik, áruit nem tudja értékesíteni és máskor ezen piacot teljesen kerül, a vevő pedig — mihielyt az időjárás csak egy kissé kedvezőtlen, hozzánk el sem jön, hanem inkább másutt szerzi be szükségleteit.

De nem csak ezen téli vásárok van ez így, hanem majdnem az egész őszi és téli évadon át, és ha 1—2 nap osós idő jár, heti piacaink alkalmával alig lézeng egy pár ember óriási piacterünkön, pedig igen üdvös volna az városunkra nézve, ha piacaink látogatottságát állandósítani tudnók.

Igen sokszor észleltük, hogy egész kocsisorok vonultak át városunkon és mentek másfelé, csak azért, mert egy kissé kedvezőtlen időjárás folytán képtelenek voltak itt megállapodni és a piacot megtartani, pedig eredetileg ide szándékoztak, de inkább tovaszállították áruikat, mintsem itt időt és költséget veszítsenek és igazon jószágaikat tönkre tegyék.

Ilyen körülmények között városunk jóvoltai és fejlődésére, valamint iparunk és kereskedelmünk fellendítésére való tekintetből kötelességünknek tartjuk, a város előjáróságának figyelmét ezen állapotokra felhívni, és tőle a legsürgősebb orvoslást kérni.

A midőn a mút építése alkalmával

városunk közelében dolgoztattak a következő vállalkozók, szintén mozgalmat indítottunk a piactér teljes kikövezése érdekében, mert akkor az illetők nagyon olcsón vállalták volna ezen munkálatot, de sikertelenül, — és ha a város azt akkor megtenni elmulasztotta, tegye meg most, mert még most sem késő.

A leggyorsabb számítás után is meg lehet győződni, hogy a befektetés, melyet a szóban levő közevesi munka igényel, a városra nézve nem jár semminemű kockázattal. — A tőke bőven meghozná gyümölcsét és pedig a vásári közevetám és helypénzszedés nem csak hogy bőven fedezné a befektetés amortizációs kamatait, hanem még igen szép felesleget is juttatna évenként a város pénztárába, másodsorban magával hozná piaczeink és vásáraink nagyfokú megélénkülését és így közvetve nagyon üdvös hatással volna iparaink és kereskedőink forgalmának emelésére, valamint egyáltalán piaczeink renomméjának helyreállítására.

Hogy ezen állításunkat bebizonyítsuk, a szomszédból szolgálunk egy példával.

Itt van Szalonta városa, a mely ezen dologgal minket megelőzt és piactérét 1898-ban már kikövezette. — Hiteles adatok alapján mondhatjuk, hogy Nagy-Szalonta városi piaci helypénz szedéséből a közeves előtti évbéli 1400 forint bevétel helyett a közeves utáni évben (1899-ben) 4400 frtot vett be, tehát a jövedelem háromszorosát érte el, ami egy város háztartására nézve rendkívül előnyös és hasznos dolog.

Természetes, hogy ezen háromszor akkora vámbevétel alapján mutatkozó forgalom emelkedés minden más téren is befolyással volt, és ugyanezen arányban növekednek nálunk is a forgalom és jövedelem.

Feltéve azonban, hogy nálunk az emelkedés a vásári és helypénzszedésnél csak a kétszeresig vagy másfélszeresig menne, akkor is bőven fedezné a többlet a befektetés részfizetéseit és rövid pár év múlva városunk a közeves költségeit kifizetvén, jövedelem szaporodását saját czéljaira fordíthatná és ily módon más kulturális vagy városi érdekű ügyekre évenként egy szép összeg állana a város rendelkezésére.

Ajánljuk tehát az itt előadottakat városunk képviselőtestületének és előjáróságának szives figyelmébe és reméljük is, hogy a megfelelő intézkedések a lehető legrovidebb idő alatt lesznek megtéve, mert másképen el sem képzelhető, hogy városunk közigazdasági, ipari és kereskedelmi fejlődése lendületet nyerjen, ha ahhoz az intéző körök segédkezésükkel kellőleg hozzá nem járulnak.

Békési szilánkok.

Igen röviden parentálták el a megyei lapok egyik volt kollégájukat a jobb sorsra érdemes „Alföldi Híradó”, bizonyosan a „De mortuis nil, nisi bene” alapján — s mi már bele is nyugodtunk a vaaszthatatlanba — mikor megkorezés érkezik a békési kir. járásbíróshoz, hogy korisek elő ennek a lapnak a f. évi 2-ik számát is — a párisi világiállítási számaral s ezzel fel lett vevve ismét a fűző kérdés: miért nem elhet meg Békésben egy helyi lap? Keressék rá a feleletet azok, a kik, a míg volt, so nem irtak bele, so oló nem fizettek rá. Most magukra vessenek, ha olestek a világiállítási dicsőségétől.

Füresa háborúnak lehetne nevezni azt a közgyűlést, a mit Békés város atyai e hó 22-én véghozvíttek; csak 56 tárgy volt kitűzve a gyűlésre, így nem esoda, ha az ingyón munka-halmaztók a nagy része visszaretent és a gyűlésnek — különösen delutáni folytatásán — felése nézett — hognye 56-szor adni alkalmat egy-egy mindenhez hozzászóló vá-

ros atyának sokkal több, mint a megnyitit a legedzettebb csatár kibírhat a békési városháza tanácsstermének nem 60 emberre szabott, fülledt levegőjében — részéről az újabb temetkezési társulatok példáján okulva — külön napi dijat adnék minden képviselőnek a ki egy-egy ilyen gyűlést a közjó nevében végig izzad, de térjünk vissza a háborúhoz, azaz, hogy a közgyűlési tárgyak fontosabbjaihoz: az 1900. évi költségvetés volt az első, ezt már a mult év deczember hó olején tárgyalta a képviselő-testület s akkor az összes adókra esett 63.33 perczent pusztán földadóra esett 7.98 százalék — ház, személy és jövedelmi adóra 8.80 százalék, ezt azonban sokalatt és különösen savalták, hogy az 1886. XXII. t. cz. 138 §-a alapján a földadó alapból ki lett tagyva a nagybirtokosok, 62606 korona adója — s egy bizottságot küldött ki, mely aztán az 1-56 csoport adóját 9.89, a hatadikét pláno 35.81 perczente emelte fel, az alapoz számítás a nagybirtokosok általi adóját is. — Nem tudjuk melyik kivetési kulcs a jogosabb és igazságosabb, de látjuk az óriási különbséget a kettő közt, mely méltán hívja fel a szakemberek figyelmét a felsőbb hatóság ellenőrzésre hivatott lelkismoretes felülbírálatát és ejti gondolkodóba a nagyközönséget. Ez utóbbi költségvetést fogadta el a képviselő-testület majdnem minden vita nélkül. — Következett ezután a lapunkban is ismertett főlzolgabiroi javaslat a községi ingatlanok értékesítése tárgyában — de hát vakok közt sikeresebb értekezni a színokról, mint képviselőink közt az ingatlanok eladásáról. Hiába fizetünk Bélnygyerre ez idő szerint 10,000 frtot s a jövő évében progressív emelkedéssel mindíg többet-többet — hiába van svarez aufweis kimtatva, hogy közel vagyunk a tönkhoz és méltán kerülünk gyámság alá, noni és nem, a bérház kell koresmának — a föld bika-logelőnek s így eladó nincs sommi, állja még a potádót a közönség! Hiába rendeli a megye a gazdasági intézői állás rendszorvítését is, mi lenne akkor a városgazdából s mit tanulhatunk mi abból — mikor a mi paraszt-gazdalkodásunk — egyik uri ember nyilatkozata szerint — a nélkül is mintaszorú! (ezt illusztrálja a csabaiak és mezőberényiek bözőnlóse, kik már a határnak csaknem felét részint bérben, részint örökron birják.) Minek nekünk városháza kibővítése, meglér az irtatár a padláson, ugy se tud azon elmenni se a miniszteri kiküldött se a megye, aztán csak a közmondásnak tesszünk ologot, a hogy sok jó ember megfér kicsiny helyen — habár egymashátan is, és mi jóknak eléggé — tán nagyon is jók vagyunk elhoz. Adadjuk mi a volt mértékhitelítő-holviségét is a járásbíróshoz czéljaira csak építose fel az állan és fizessen tőle haszonbért, mi meg az eddigi fenntartási költséget szépen a nyoróság rovatra könyveljük. — Adunk mi a közraktár czéljaira is telket, csak hogy nem ingyón és non ott ahol kérve van stb. szóval csinálunk mindent, de hát ki tehet róla, ha mindon balul üt ki, ha megvort drágán veszszük, ha a házber nem jövedelmez, ha a reglátétt akkor vettük meg, mikor nem kellett volna, ha magas perczentro konvertálunk s akkor is csak egy bankba van bizodalunk stb. ezért inind nem felelős senki. . .

Elborongva a községi ügyekön önkéntlon ötlík eszembe városunk szomorú nevezetessége a vörheny; több mint 3 hónapja mióta graszszál oz a kövotkezményeiben olyan rettenetes járvány gyermekeink között — azóta zárva vannak az elemi iskolák — a lehetőség határai közt megtétetnek az övintézkedések és még sem lehet elojét vonni, sőt éppen az olyan családoknál szedte áldozatait a közelebbi szomorú esetek tanúsága szerint, melyek körében lehető legnagyobb volt a gond a gyermekek egész-

ségére — tisztán tartására — ápolására, míg az utcán kóborló, felügyelet nélküli gyermekek alig kapják meg vagy szerencsésen kihoverik. Erdemes lenne ezt külön studium tárgyává tenni az orvos uraknak s ajánljuk ezt a jelenséget tevékeny megfigyelésünk figyelmébe.

E járványról lévén szó, akaratlanul is eszünkbe jutnak a halotti illetve temetkezési társulatok; valamelyik doktornak kevés a páciense, csinál egy temetkezési társulatot s kap minden halottól s korona tiszteletdíjat mint igazgatósági tag s így ha az élőkől nem — megél a halottak utáni honoráriumból; faczér suszternek rosszul megy a mestersége, követi az előbbi jó példát s kéthárom ilyen egylet „tikári” jövedelméből él urali módon; az anyakönyves meg az irnok keveselő a hivatalos kiadványokból befolyó egy-egy korona mellékjövendelmét: grúndol filléres temetkezési társulatot — meg kihazasító egyletet, melyekben főszerep kilépésnél belépésnél a hivatalos okmányoknak jut s így bölcs előrelátással fizetését megkészezezezi, s így teremnek nálunk nyakra-főre a társulatok, melyek közül csak hanyadiknál valódi cél a hangoztatott jótékonyosság és segélynyújtás, hanem egészen más — a mit később a beugratott nagy közönség is észrevesz s csinál olyan épületes jeleneteket a melyeknek most városnag meg az előtt folytak egy-egy ilyen közgyűlésen, de már hiába ha egyszer felült — lovagol tovább — míg össze nem roppan alatta az egész egylet veszőparipája; de legnagyobb baj, hogy az arany-hegy ígérgetéssel valóságba sodorhatják a régebbi szolid társulatokat, melyek ma-holnap nem fognak kapni kellő számú tagot. Bizony járvány ez is, melynek ezidő szerint csakugy kíván a közönség szolgálatva mint a bacillusoknak.

Szó volt egy társaságban a munkás közvetítő állás szervezéséről s csudalkozva hallja valaki, hogy nem a főjegyző vette kezébe ezt a nagyfontosságú bizatit — hanem a rendőrbiztosra bizatit s nem állhatta meg, hogy fel ne vessa a kérdést, de hát mit is csinál a mi főjegyzőnk? mire a társaság egy másik tagja azt felelte: az barátom végül mindig ál, ha dolgozik reprezentál és vizsgál (de nem imponál), ha beszél gesztikulál, ha haragszik apellál, ha megyen sántikál (hol nem jóban, hol kevésbé rosszban) kollégái közt pedig rug-kapál és de . . . ál. Nem mondjuk, hogy saját külön Viczmándink mindenben talál, de hogy a valósághoz közel jár, az áll.

Megalakult az úri kaszinó és polgári kör is — a programba semmi új nincs; de pardon van, a polgári kör választmánya nem vett fel tagjai közé egy jönlontkozót — talan jogervényesen büntetett miatt el volt itelve az illető? de hogy, csak szolga volt az istenudta évekkel ezolott az úri kaszinóban . . . Ilyen a mi demokratsmusunk.

Az esküdszkekről.

(Folytatás.)

8. A gyermek kitétel büntetésének esete, a midőn a szülő, koránál, vagy állapotánál fogva önség-lyre képtelen gyermekeket félreese, vagy rendszerint jaratlan helyre teszi ki, vagy olyan körülmények közt hagyja el, hogy annak megmentése a veletlentől függ: ha a kitétel, vagy elhagyás következtében a kitétt, vagy elhagyott személynek halála okoztatott:

9. Halált okozó súlyos testi sértés esete, vagyis, ha a súlyos testisértés folytán a megsértett halála következett be: vagy ha a tettes szándéka a

következő következményekre volt irányozva t. i. ha a testi sértés folytán a sérült testének valamelyik nevezetesebb tagját, vagy érzékét, beszéllő, halló, látó, vagy nemző tehetségét elvesztette: ha e tagok, érzékek, vagy tehetségek valamelyike használhatatlanná lett; ha a sérült nyomorékká vált; ha elméje megzavarodott; ha előreláthatólag hosszú ideig tartó betegsége esett, vagy rendes foglalkozásának folytatására vöggkép, — vagy előreláthatólag hosszú időre képtelenné vált, vagy feltűnően eltorzította;

avagy, ha a testi sértés állapotban levő nőn követtetett el, és a nő annak folytán méhmagzatát elvesztette és ezen sértés folytán a megsértettnek halála következett be;

végre azon büntett, a midőn valaki azon szándékkal, hogy másnak egészségét megrontsa, mérget, vagy más ártalmas szert ad be, vagy bármi más módon alkalmaz: ha az életveszélyes szer bevétele, vagy alkalmazása folytán a sérült testének valamelyik nevezetesebb tagját, vagy érzékét, beszéllő, halló, látó, vagy nemző tehetségét elvesztette, vagy e tagok, érzékek, vagy tehetségek valamelyike használhatatlanná lett, avagy a sérült nyomorékká vált, elméje megzavarodott, vagy előreláthatólag hosszú ideig tartó betegsége esett, vagy rendes foglalkozásának folytatására vöggkép, vagy előreláthatólag hosszú időre képtelenné vált, vagy feltűnően eltorzította; vagy halál állott be.

10. A közegészség elleni büntett azon esete, a midőn valaki használatban levő kutat, vízvezetéket, víztartót megmérgez, ugy szüntön a ki életveszélyes, vagy az egészségre ártalmas anyaggal kevert valamely élelmi czikket — ennek veszélyes, vagy ártalmas tulajdonságát elhallgatva, — elárusit, áruba bocsát, vagy szétoszt: s ha ebből valakinek súlyos testi sértés vagy halála következett be.

11. A gyermekrablás következő eseteiben:

ha a gyermekrablás a végelt követteik el, hogy a rablott gyermek koldulásra, más nyereszkedési, vagy pedig erkölestelen célra használtassék, továbbá, ha az elrablott, vagy letartóztatott gyermeknek súlyos testi sértés, erőszakos nemi közösülés vagy megfertőztetés követtett el.

Ugyszintén azon büneseti s midőn valaki életkorának tizenmegyedik évét még tul nem haladott leányt, annak beleegyezésével, szülőjének gondnokának, vagy felügyelőjének felügyelete alul, azok akarata ellenére elvisz, vagy letartóztat: és ez a végből követtetik el, hogy a rablott gyermek koldulásra más nyereszkedési, vagy pedig erkölestelen célra használtassék; avagy ha az elrablott, vagy letartóztatott gyermeknek súlyos testi sértés, erőszakos nemi közösülés, vagy megfertőztetés követtett el.

(Folyt. köv.)

UJDONSAGOK.

Kitüntetés. Ő Felsége a király dr. Fábry Sándort Békésvármegye alispánját a közigazgatás s a közérdek

terén kifejtett tevékeny és eredményes munkásságának megjutalmazásul királyi tanácsossá nevezte ki, ugyszintén dr. Berkes Sándor gyulai körházi igazgató orvost a közegészségügy terén kifejtett hasznos munkálkodásért a Ferencz József rend lovag keresztjével tüntette ki. Mindkét férfinak kitüntetése a polgárság osztatlan örömmel találkozott a mi legjobb bizonyítéka annak, hogy a kitüntetés megérdemelt volt. Természetes dolog, hogy a barátok és tisztelők siettek örömmel kifejezni, legelső volt a vármegye tisztikara, mely még esütörtökön tisztelgett. Tudósítunk jelent: este 6 órakor a megyei tisztikar, a megyeház kistermében gyülekezett és onnan dr. Lukács György főispán vezetése alatt indultak az alispán lakására, hol dr. Lukács György a tisztikar nevében üdvözölte a kitüntetett alispánt. Szívhez szóló beszédének elején kifejtette, hogy őt, ki a törvényszabta hatáskörökét mindig respektálni szokta, jelen alkalommal csak az alispán személye iránt érzett tisztelet és szeretet késztette, hogy hatáskörét tullepve a tisztikar élére álljon. Szép szavakkal méltatta az alispán érdemeit, melyeket a közigazgatás minden ágában szerzett. Végül átadta ugy a saját, mint a tisztikar szerencse kívánatait. Dr. Fábry Sándor alispán a váratlan ováció hatása alatt a meghatottság igazi hangján mondott köszönetet az ovációért, Kerte a tisztikart, hogy továbbra is vállelve munkálkodjanak onzetlenül a megye, a haza javára. E beszédét a király és a főispán éltetésével végezte, melegkészsorítással bucsuzott a tisztikar minden egyes tagjától.

— Fényes mulatság Gyulan. Az „Örök-madástemplom” javára rendezendő bangvorszony napja végleg megállapítottott. — A hangverseny a vármegyeház disztermben február hó 11-én este 8 órakor lesz. A hangverseny után a gyulai nőtlen urak táncmulatságot rendeznek. — Ébre külön meghívók nem bocsájthatnak ki, hanem meghívóul szolgál a hangverseny meghívója. — A hangverseny programja még teljesen elkészítve nincsen s azért azt csak jövő számbunkban ösmertottjuk, annyit azonban már előre jelezhetünk, hogy az változatos leend s a szereplők váromgyének hölgyvilágának szép es előkelő tagjai.

— Igazságügyi áthelyezések. Az igazságügyminiszter Zelenka Ottó gyulai törvényszéki aljegyzőt a ráckevei járásbíró-sághoz, Szabó László kir. járásbíróági aljegyzőt a gyulai kir. törvényszékhez s Veimann Viktor törvényszéki aljegyzőt a gyulai kir. járásbíró-sághoz helyezte át.

— Közgyűlés. A gyulai kereskedők és kereskedő-lyak társulata 1900. évi január hó 28-án délután 2 órakor saját helyiségében („Kömlő” szálloda, emelet) rendes évi közgyűlést tartja a következő tárgyszorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Két jegyzőkönyv hitelesítő megválasztása. 3. Tikári jelentés a lefolyt társulati évről. 4. A számvizsgáló bizottsági jelentése az 1899. évi zárszámadásokról es ennek kapcsán a választmány felmentése iránti határozathozatát. 5. Az 1900. évre vonatkozó költségvetés tárgyalása. 6. Időközben beérkezett indítványok tárgyalása. 7. Tisztújítás. — Ugyanekkor fognak a társulati hírlapok és folyóiratok az ülést megelőzőleg a legtöbbet ígérőnek albirletbe adatni.

— Sorozások Békésvármegyében. A folyó évben a sorozások Békésvármegyében a következő időrendben fognak megejtetni: Szeghalmi járás márczius 14, 15, 16, 17,

mint polgári elnök dr. Bodoky Zoltán, mint orvos pedig dr. Nussbaum Károly működik. Gyulai járás márczius 14. 15. Gyula város 16. 17. elnök dr. Fábry Sándor, orvos dr. Zöldy János, b. csabai járás márczius 19. 20. 21. 22. elnök dr. Fábry Sándor, orvos dr. Zöldy János, bekési járás márczius 24. 26. 27. 28. 29. elnök dr. Bodoky Zoltán, orvos dr. Frey Géza, gyomai járás márczius 31. április 2. 3. elnök dr. Fábry Sándor, orvos dr. Zöldy János, szarvasi járás április 5. 6. 7. 9. 10. elnök dr. Bodoky Zoltán, orvos dr. Szlovák Pál, orosházi járás április 12. 17. 18. 19. 20. 21. elnök dr. Bodoky Zoltán, orvos dr. Steiner Zsigmond. — A sorozásra felhívott összes állítási kötelesek száma az I., II. és III. korosztályból: Szeghalom 644, gyulai járás 228, Gyula város 357, b. csabai járás 825, bekési járás 824, gyomai járás 409, szarvasi járás 776, orosházi járás 1157 egyén.

— **Új ügyvéd.** Az aradi ügyvédi kamara dr. Hajós József ügyvédet Szarvas közhelyhely, az ügyvédek lajstromába felvette.

— **Orvosi oklevél meghirdetése.** Dr. Kohn Emil, lapunk munkatársa, kitől legutóbb is hoztunk egy hosszabb elbeszélést, orvosudori oklevelt Békésvármegye alispánján beemutatta és bejelentette, hogy Gyula városában szándékozik letelepedni.

— **Hangverseny.** A gyulai úrvárosi olvasók holnap vasárnap, 1900. év január hó 28-án, saját helyiségében felolvasással egybekötött táncvizsgalmat rendez a következő műsorral: 1. Felolvasás, tartja dr. Berkes Sándor. 2. Magyar népdal, előadja hegedűn Haverda Ferencz, Moravánszky Sándor és Urban Antal. 3. Monológ „Asszony szeretnék lenni”, előadja Tóth Erzsike. 4. Magyar népdalok, előadja hegedűn Haverda Ferencz, Moravánszky Sándor és Urban Antal. 5. Monológ „Oh, nem vagyok feltékeny”, előadja Rác Mariska. 6. Magyar népdal, előadja hegedűn Haverda Ferencz, Moravánszky Sándor és Urban Antal. 7. Monológ, előadja X. — Az egyesület a tisztja jövedelem felelőrszét a fehér-kereszt egyesület gyulai lelenzháza javára adja. Belépti díj személyenként 1 korona, család-jegy 2 korona. Kezdeté fél 8 órakor.

— **Meghiúsult bosszú.** Oriási igazgatóságba ejtette a szomszédos Nagy-Pél községet egy merénylőnek pokoli terve. Ösmeretes dolog az egész Aradvármegyében, hogy Nagy-Pél község lakosainak egy nagy része gyűlölettel viseltetik jegyzője Szerb Geraszin iránt s hogy ezelfől négy évvel is merényletet, jobban mondva ijesztést terveztek ellene — mert golyó nélkül, töltetlen pisztolylyal belöttek a községébe ablakán. Ennek folytán megindult a vizsgálat s az akkor a vizsgálóbíró által elkövetett erőszakoskodások még jobban fokozták az odiumot, ugy hogy most újra merényletet terveztek ellene — nevezetesen a község most épített s a községébe előtt van felhulmozva az építéshez szükséges téglák rakás, ennek tetejére feltett valaki egy kétszeresen erős töltéssel ellátott gyutasos szerkezetű régi karabélyt, ugy elhelyezve, hogy annak csőve egyenesen a községébe azon ablakára irányult, hol Szerb jegyző dolgozni szokott. A gyutasot egy topálval borították be s csak az akadályozta meg az elsülést, hogy hirtelen eső támadt s eloltotta az égő toplát. A merénylet híre rögtön elterjedt s tudomásul vette a csendőrség, mely erőlyesen megindította a nyomozást. Felétlenül eltéljük e gúztettet — de viszont szomorú dolog, mikor a jegyző s a nép között oly viszony van, hogy még gyilkosságra is vetemednek. Jó volna, ha az illetékes hatóság megszüntetné a türehetlen állapotot.

— **Alakuló ülés.** A megválasztott gyulai iparhatósági megbízottak Hoffmann Ferenc városi jegyző elnöklete alatt folyó hó 23-án, délelőlt 10 órakor jöttek össze a városalázán. A választott 20 iparhatósági megbízott először is megválasztotta egyhangúlag elnöknek Szálka Lajost, aztán a csoport felosztás következett és minden csoportba öt-öt tagot választottak meg. Az

I. csoportba, mely az iparlagstromokat vizsgálja meg: Bekker János, Gubás János, Grünbaum Armin, Schimmer Arnold, Beck Gyusztáv, a II. csoportba az ipariskolai ismétlő iskolák vizsgálására: Zeman János, Goldberger Ignác, Ehrenfeld S., Békés Gyula, Vértési Arnold, a III. csoportba műhely vizsgálókul: Balogh József, Havasi Herman, Anuló Pál, Májér István, Haverda Ferencz, a IV. csoportba pedig gyár- és ipartelepek vizsgálására: Szálka Lajos, Diószegi Sándor, Kriszán András, Kiss István és Huszka József választottuk meg.

— **Letartóztatott nagykereskedő.** Az összes budapesti lapokat bejárta a hír, hogy Neumann Jakab gyomai nagykereskedőt 50,000 frt elikkasztása miatt letartóztatták. A hírből annyi igaz, hogy Neumann Jakab esőbe jutott s felment Budapestre hitelezővel egyezkedni, a gyomai szolgabíró ezt szökésnek tekintette s Neumannt elfogatta és hétlőn bekísértette a gyulai fogházba. Gálvory József vizsgálóbíró kihallgatta a letartóztatottat s szintén hozzájárult az előzetes letartóztatáshoz, a kir. törvényszék vádpancása azonban dr. Frankó László védő ügyvéd fejbebevése folytán Neumann Jakabot kedden délután szabadlábra helyezte azon indokból, mert a Neumann tényében szökési kísérlet nem látható.

— **Elegyzés.** Márki Albert uradalmi tiszt esütörtökön váltott jegyet Békésben özv. Belenta Jánosnő földbírtokosné művelt és szép leányával Ilonkával.

— **Új takarékpénztár Csabán.** A csabai takaré- és hitelszövetkezet február hó 11-én tartja rendes évi közgyűlést, a mely elé az igazgatóság azon javaslatot terjeszti, hogy alakuljon át az 1900. év folyamán részvénytársasággá, mivel a befizetett alaptőke már meghaladta a 160,000 koronát. A hitelszövetkezet évi forgalma meghaladta az egy millió koronát. Lám mi lesz a piczulkából, mit az emberi takarékoság összehord.

— **Halálozás.** Mely részvételt irjúk e sorokat, midőn egy reményteljes ifjú élet elmúltáról emlékezünk meg, ki egész életével arra szolgált rá, hogy mindenki megszeresse. A gúszs nem jött várhatlul, mert már hónapok óta Olaszország nyhe ege alatt kerest üdülést sorvaszó buja ellen, de sem a gondos ápolás, sem a szülei szeretet nem állíthatták meg a halált, mely gúszsba borította szüleit, rokonait, nagyszámú barátait. Bandhauer István temetése pénteken délután 3 órakor ment vége óriás részvét mellett. A korszort a koszorúk özöne borította s a temetésen Biharvármegye küldöttséggel képviseltette magát s becsületes tisztviselőjének ravalatára koszorút helyezett. Csáládja, melynek feje Békésvármegyének érdeimes főpénztárnoka, a következő gúszs-jelentést adta ki: Alólirottak megtört lélekkel és fájdalommal telt szívvel tudatjuk forrón szeretet egyetlen gyermeköknek, unokájának, kis öcsésüknek, számos rokon, jó barát és ismerősök nevében is Bandhauer Istvánnak Biharvármegye áruvászki számvevőjének folyó 1900. év január 24-én este fél 8 órakor hosszas szenvedés után életo 24-ik évében történt gúszsot elhunytát. A drága halott földi maradványait folyó év és hó 26-án, délután 3 órakor fognak a Szent-Háromság temetőbe örök nyugalomra elhelyeztetni, a szent-misé-áldozat pedig 27-én reggel 8 órakor fog a román. katl. nagytemplomban az egék Urának bemutatattjni. Gyulán, 1900. évi január hó 24-én. Aldús és béke poraira! Bandhauer György és neje szül. Szálisz Ida szülők, özv. Habiny Sándorné szül. vágvőesei Babó Erzsébet magyanya, Bandhauer Ferencz, Bandhauer János, Bandhauer Alajos, Rekenye József nagybátyja, Bandhauer Rozina, férj. Némethy Lászlóné, Bandhauer Mária férj. Rekenye Józsefné, Bandhauer Alajosné szül. Agoston Anna nagynőjei. — Az Isten adjon nyugodalmat az elhunytak s vizgatástal szüleinek.

— **Sarkak középiskolája.** Öszinte örömmel fogadjuk a hírt, hogy a szomszéd Sarkadon mozgalom indult meg egy pol-

gári főiskola létesítése iránt. Ez a nagy 10,000 lelket számláló község, eddigelé csak egy — a polgári iskolával nemegészen egyenrangú — felsőbb elemi iskolát tartott fenn. Már eddig is igen kívánatos volt egy középiskola felállítása s most a mozgalom egy II. osztályú, a modern követelményeknek teljesen megfelelő polgári iskola létesítése iránt indult meg.

— **Állami támogatás szarvasmarha és sertés tenyésztésre.** Dr. Fábry Sándor vármegyénk alispánja közli Darányi Ignác m. kir. földmívelésügyi miniszter alábbi rendeletét: Az 1900. évi költségvetésben a szarvasmarha és sertés köztenyésztése emelése céljából rendelkezésemre bocsájtandó hitellel ezen fontos tenyésztési ágazatokat az ország minden vidékén a felmerülő szükséglethez képest és lehetőleg egyenlő mértékben támogatni kívánván, felhívom a vármegye közönségét, miszerint a községek előljáróságait utasítsa, hogy amennyiben a községek a köztenyésztésben mutatkozó bíka és kan szükségletüket a folyó évi tenyészvadra állami közvetítés és támogatás mellett önjelölt fedezni, ily irányú kérelmükkel az illetékes állattenyésztési m. kir. kerületi felügyelőség után mielőbb, legkésőbb azonban márczius hó végéig forduljanak hozzám. Csak ezen esetben leszek ugyanis azon helyzetben, hogy a községek kérelmeit a tenyészvadra való tekintettel idejekorán és megfelelően jó anyag kiosztásával teljesítem és csak ezen esetben számíthatnak a községek is közbenjárásomra és támogatásomra, mert figyelemmel az állattenyésztés emelése céljából rendelkezésemre bocsájtott hitel mérvére valószínű, hogy később az kimerítve lévén, a beérkező kérelmeket többé figyelembe nem vehetem.

— **Az alsó-fehér-körös ármentesítő társulat** pénztári számadásait január hó 29-től február hó 12-éig bezárólag Gyulán a társulat hivatalos helyiségében közszemlére vannak kitőve. Erről az értesítést a társulat tiszteletben álló főmérnök Erkel János, mint helyettes igazgató küldötte szót.

— **Remes gyilkosság Pásztlon.** Borzalmas gyilkosság híre tartja igazgatóságban Gyula város lakosságát, mely a fővárosi lapok tudósításai révén a napokban terjedt el. A fővárosban Cserebogár Jókán neven ösmert Papes János szomorú sorsáról írnak, kit egy bestiából álló lelketlen csoport — a legkegyetlenebb módon meggyilkolt. A szörnyű tobtion része van egy Gyuláról már régen elszármazott egyneknek Kohimann István pásztói kékköfőnek, kit még ma is sokan ösmernek Gyulán. Papes János a félkezü háziót 1899-ben Pásztorra ment s ott levő házát eladta Kohimann István kékköfőnek 2600 forintért, azzal a kikötéssel, hogy neki holtá napjaj lakást ad Kohimann. A vételárban rogtan felizett 600 forintot a 2000 forintot pedig betáblázták a házra Volt Kohimannnak egy 18 éves leánya Teresi, kinok Guttleb Lajos pásztó pákmerter fia udvarolt. A leány szeretője a mult év elején Becebe ment, s onnan csak augusztus 23-án jött haza, a mikor a leány elpanaszolta neki, hogy a nátk lakó Papes folyton a nyomában jár, ajándékkal halmozza el, s egyro szerelmi vallomást tesz. Ez a tudat rendkívül felűbösítő Guttleb Lajost, a kedvesével egyötörtőn telbaltározta, hogy Papest elszök láb alól. A pokoli tervet eszeltek ki, hogy a leány 12 éves húgával Papes két kacsáját beledobták a nagy főtő kádba, aztán a gonosz szánálék oklevetőrebeszközű felhasználástalán Kis leány felkúszozva hívta Papest, hogy huzza ki a kacsákat a főtő kádból. A hívott ijedten rohant kacsáinak megmentésére s a kádba hajolt, de okkor a lesonban álló Guttleb elugrott, lábánál fogva megragadta s a mely főtő kádba dobra, a aztán rácsapta a nehöz fedelét. Harmadnapon a gyilkosságba beavatott Kohimann kékköfővel és nevelő együtt kihúzták a főtő kádból a főlpuftalt halottat, később, halálva darabokra vágdalták, üstben ömlesztették, csontjait porrártórték, s a kifőzött búsofzalányokkal együtt a paták vízbebe dobták. Ezzel az állattias, borzalmat gerjesztő tettel vezgőzték be a város munkát. Papes elűnése elinente non ütöt szegert a pásztóiak fejébe, mert gyakran két-három hónapig is a fővárosban időzött. Csak akkor kezdtek már utogni róla, mikor a

hatvani telekkönyvi hivatalból megérkezett a törvényi engedély a bekebelezett övezetről. A Pajeva aláírási hamisítva ugyanis egy 2000 forint leltételéről szóló nyugati mutatott be Kohliann, melynek alapján a 3000 forint kitáblázását kérte. A nyugta szeptember havában kelt, a mióta Papesnek nyoma veszett. A nép gyulán fogott, az állítólag jutott és a ma czonkai őrsparancsnoknak is, a ki azután gyorsan intézkedett, s letartóztatva a bűnösöket. Eleinte tagadásba vették a dolgot, de az őrsparancsnok szigorú fellépése annyira megrémítette a leányt, hogy mindent töredelmesen bevallott. A vizsgálatot erélyesen folytatják. A nép azával tölög a városház körül és izgatottan ócska a vallatás eredményét.

— **Eljegyzés.** Goldstein Jakab gyulai fiatal festék-üzlet tulajdonos a napokban váltott jegyet Győrött Singer József kedves és szép leányával Arankával.

— **Uzora mint ítélet.** Érdekes határozatot hozott Pollák Ignác endrődi lakos bűnperében a kir. ítélő tábla. Pollák ugyanis, mint szabadon kereskedő vásárolt két endrődi lakostól buzát az 1898. év tavaszán, oly módon, hogy eladók a buzát csak ősszel termés után tartoznak szállítani. Tekintettel arra, hogy a buza ára akkor 5—6 forint közt ingadozott. Pollák az 5—5 métermázsas buzát 4 frt 50 krajvél vásárolta. Eljött az ősz Pollák követelte a buza szállítást, de az eladók nem tennet s így nem szállították. Akkor Pollák a különbözetet követelte, — de nem is az egészét, mert a 6 forint és 10 forintos árak között nagy lett volna a differencia, hanem kiegészítte s a kinek például a buza árában 39 forintot fizetett ki — azal kiegészített a differenciát helyett ötven forintban, az az a 39 forinttal együtt 50 forintosban. S daczára annak, hogy a panaszos maga vallotta, hogy neki Pollák kárt nem okozott, mert ha nem kapja meg a 39 forintot úgy egy más hitelező végrehajtja sok kár okoz neki — mégis a kir. tábla uzorát látott fennforogni s Pollakot egy hónapi fogházra ítélte.

— **Talált holttest.** Szordán hajnalban endrődi lakosok munkára menet közben a Koros partján egy paraszti ruhába öltöztöltökre akadtak — s az rögtön bezsallították az endrődi tanácsháza, a hol az előjárású konstátálta, hogy az illető Timár György 39 éves endrődi földműves. A megjelent orvos vizsgálat alá vette a hullát s megállapította, hogy azon a külerőszaknak semmi nyoma sincsen. Valószínűleg szívizembűdés ölte meg a különben is veses embert.

— **Mesterképe-tesek.** A kőműves, kőfaragó és ácsmesterség megvizsgálására szervezett nagyváradi bizottság előtt a napokban David Jakab és Bauer István gyulai iparosok vizsgáztak jó sikerrel a kőműves mesterségből s mindkettő megnyerte a mesteri képesítést.

... **Tudományok iránt leánya** ... Szemrevéltó fiatal hölgy: A rendőrség előtt azt vallotta, hogy naszútra indult egy barátjával, a jó barátjával pedig, aki szintén szemrevéltó, világotott legény, az súlt ki, hogy nem *nassa*, hanem *tanulmány* utra foztta le holgyet a gyulai városra. A tanulmány át azonban nem mondható valami sikerültnek, mivelhogy az első kísérletnél a szép hölgy hurokra került, i. i. a gyulai műhozatal gyakorolt első tanulmánya közben a rendőrség kezének sulyát kellett éreznie. Egy sarkadi szegény asszonyságnak — aki eladott tehénkére árnyal volt vasútra szállandó — sansirozta ki zsebéből a féltékenyen őrzött bugyellárját. A tanulmányozási útra ide lehozott asszonyság lépre akadt ugyan és most a törvényszéki pulota egyik vendőgszerető cellájának a lakója; de sajnos: a tehénké árát a rend őrei már nem találták meg nála. A háromszáz korona akkor már utazott tovább — az impresszió zsebében ... A menyecske azonban ül a sarga pulota egyik útjára nyíló cellájában. — Ul, avagy sétál, az különböző dolg; az azonban, hogy hozzá még dalol is, és főképpen, hogy dala visszhangot kelt; nagy bámolatra, sőt fejtozódásra ad okot a diszes törvényszéki őrző közegeknek. Hiszen ha az európai nyelv-

tudósok által megérthető nyelven zengedeznek a bijos csalógnya, az még nem lenne valami nagy baj; hanem az már mégis szegot út a rend és igazságszolgáltatás faktorának a fejébe, hogy a dulcinea emberi élme előtt teljesen érthetetlen nyelven trillizik a külső világnak, a külső világból pedig, amint a szép asszony éneke befejeződik, nyomban vissza zeng neki a sugárúti nyirkos gyalogjáróról egy mély férfi hang, ugyanolyan osmeretlen nyelv idiómakkal, ami aztán a tisztelt őrszönpölvezet kíváncsiságát még fokozottabbá teszi. — A tanulmány úton pályavesztett zsebmetszőző dalára a Sugárúti verebei visszhangot küldenek a zárka ablakánál a bus fogolynök; az igazságszolgáltatás közögei pedig rendőri asszisztentáival lesik szorgalmasan, hogy honnét, kitől rezeg át a nótás felelet a rácsos ablak nyílásaira — és tartanak egymásnak nyelvészeti értekezéseket a bijos, de általuk meg nem érthető dalok szövegéről. A rendőrkapitány pedig adatokat szerez ez alkalomból valami új munkához, amit rövidesen meg is fog írni, csak az a baj, hogy annak a gyakorlati hasznát majd csak a — jövendő nemzedék veszi.

— **Kaszinó bál.** A jó híréről ismert esorvási kaszinó igen sikeresül táncszal egybekötött thea-estélyt rendezett. A jó kedv hangos nyilvánításának csak a reggel vetett végett, akkor oszlott szét a közönség. Ott voltak: Gremsperger Józsefné, Gremsperger Ferenczné, Kraft Viktorné, Békési Jánosné (Gyula), Balla N.-né (Csaba-Csüd), Szabó Janosné, Müller Miksáné, Galgóczi Gézáné, Socett Gaborné, Bakó Mátyásné, Tabi Mihályné Selmit Ivánné, Kripp Antalné, — Balla Iren (Csaba-Csüd), Müller Etelka, Domszlai nővérek (Doboz).

— **Pénztárnok választás.** A gyulavideki takarékpénztár részvénytársaság holnap délután 4 órákor fogja betölteni a Rákóczi János lemondása folytán üresedésbe jött pénztárnoki állást.

— **Hirdetmény.** A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége a következőkkel értesíti az utazó közönséget: A folyó évi január hó 29-én Nagy-Váradról d. e. 10 óra 20 perczkor induló 8902. sz. vonatol kezdve előreláthatólag f. évi január hó 30-án a Szege-d-rókusról d. e. 10 óra 25 perczkor induló 8903. sz. vonattal az összes személyszállító vonatok a Sarkad-Gyula közü Fehér-Körös hid átöptőse folytán mindkét irányban csak a hidig, illetve a hidtól fognak közlekedni, s ezen idő alatt a hidon át az utasok átszállással, a posta podgyász és drabonként 50 kilogrammot meg nem haladó gyorsára darabok áthordással fognak továbbittatni.

— **Valyon jött-e vele?** Nagy János vagy a mint Endrődön nevezik virágos Janosi kiszolgáltá becsülettel a eszért, haza ment falujába Endrődre bokretás huszár sapkával. Kimentte magát — s újra büra adta a fejet, mert megszokta a parancsot s nem volt aki parancsoljon. Elhatározta tehát, hogy megönsül. Jegyét is váltott a fulu egyik virágjával, akin azonban töviseket fedezhetett fel, mert vőlegénysége tizenharmadik napján felment a széna padlásra és őszint felkötötte magát. Nem azért kerítette am meg a menyasszony, hogy ismet elveszítse, örködött felette s mikor látta, hogy János új huzamosabban tartózkodik a széna padlison, utána maszott, s ott látta deli vőlegényét kilógó nyelvvel. — Nem volt rest, levégta a fudoklót s ezetel meg hó dörzsöléssel életre térítette. Mikor János feltápaszkodott, szemébe nyomta a szabadoság sapkát s sóhajtvá mondta:

— **Valyon jött teltt-e velem?**

— **Megygr nev. Inselt.** Ede gyulai lakos vezérkőnének *Jenő*-re történt átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Eitűnt fia Falkai Mihály** orosházi (gyopárdalmi) illetőségű 14 éves kovács-tanoncz az upai házól e hó elején eltávozott és azóta nyoma veszett. Feltalálása

esetén az orosházi járás főszolgabírája értesítendő.

— **A zsebtolvaj sorsa.** Megemlékezünk mult számunkban arról, hogy a gyulai vásár alkalmával a rendőrség letartóztatva *Mitterreiter* Anna nagy-károlyi fess menyecske, mert egy sarkadi asszonynak zsebéből 135 forintot kilopott. A törvényszék határozott ügyében s vizsgálati fogasába helyezte, a mire különösen okot szolgáltatott a nagy-károlyi rendőrség távirata, kik a rendőrség kérdőzködésére azt válaszolták, hogy *Mitterreiter* Anna ösmert — zsebtolvaj.

— **A szarvasi ipartestület** 1900. évi február hó 4-én az „Árpád” szálloda disztermében az olvasócsarnok pénztra gyarapítására confetti és serpentin játékkal egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Beleptidj: Személyjegy 1 kor. 60 fill., családjegy 4 kor. Kezdeté 7 órákor.

— **Az orosházi földmívelő egylet** tisztújító közgyűlésén megválasztattak: elnöknek Tóth Lajos, másodelnöknek Gabnai István, pénztárnoknak Kenéz Pál, jegyzőnek Cizmadia Sándor, könyvtárnoknak Németh István.

— **Táncvigalom.** A kondorosi ifjak 1900. évi január 28-án a „Kondorosi csárdához” ezimzett vendégelőben táncvigalmat rendeznek. Beleptidj: Személyjegy 1 kor. 20 fill. Családjegy 3 korona. Kezdeté 7 órákor.

— **Az orosházi katolikus-kör** január 28-án délután 3 órákor az új iskola tantermében közgyűlést tart, melyen a tagok megválasztják az új tisztviselői kart és a választmányt.

— **Az orosházi katolikus egyház** február 2-án, délután 3 órákor az új iskola tantermében közgyűlést tart, melyen az eddigi iskolaszék a megbízást leteszi s új iskolaszéki tagok választatnak, illetve követező 3 évre tisztviselői iskolaszék az ügyek vezetésével megbizatnak.

— **Megugrott io.** Ifj. *Kozó József* p-földvári lakos pej lova, a tót-komlósi hevtvasár alkalmával megugrott. Feltalálása esetén, az orosházi járás főszolgabírája értesítendő.

— **Jövahagyott alapszabályok.** A m. kir. belügyminiszter a „békési kiházasító és temetkezési koleosóns segélyegylet”, valamint az „öcsödi kaszinó” alapszabályait bemutatási zaradékkal ellátta.

— **Gazdálalt bunda.** *Pakurár György* mikalakai lakos az aradi hetipiaczon a baromvásáron egy paraszt bundát lopott, mely a kocsiába fogott két fejű egyikére volt terítve. Tettes elfogatásakor nem tudott számtól adni arról, hogy a bunda kinek a tulajdonát képezi, miért is a bunda tulajdonosa jelentkezzék a kir. járásbíró-ságnál.

IRODALOM.

— **Világbíró hó ök.** Világirodalom alakítása — nem szoros értelemben vővén a szót, — három ember növehöz fűződik azóta, mióta az emberiség pályájára visszazogondolni képes. Nagy Sándor, Julius Caesar, és Bonaparte Napoleon ez a három. Az első keleten honatott, birodalmának legnagyobb pontja Hollas volt, gazdag, teves, onczetes pályát futott meg és sira foiet birodalmának pusztá romjai is elenyésztek már, Julius Világirodalomnak központja nyugatra vándorolt Itáliába, de szelét Afrikában, Angliában rajzolta meg a mai kor történetírója. O mar több maradandó alkotott: alapját vetette a római jognak. Elestől mi maradt ránk? Shakespeare nagyserűi dramája őri nevét, e nélkül csak a történetkönyvek volna hűleg emlékeztető. Nagyjában az ő „világirodalmát” keltette új életre Napoleon. A régi görögök utódait hódoltatta meg, s kezének sulyát érezte Itáliá felszögtete is. Szellomí telen is Caesar örökében működött. A római jog feltalálása fűződik növehöz S mi az emléke? Csak az, hogy Párisban lékte: legelőnkben, legelőnkben a modern élet, Párisban, a legutolsó világirodalom nagy fővárosában, hol a Champ Elysées-n sétálók fölött esodaltos aranyiszimj por játszik, szállong a levegőben, mintha a tünő „gloire” illuziójának permotage volna. A két utóbbi világirodalom közt egy harmadik is bámúlata ejtette z emberiségot: a moróké. Emléke: a romlázódó

Alhambra megkövült zenéje, köbül faragott álmai, igazán volt mesesvilága. Így vonult a világbirodalom keletről mindig nyugat felé, majd fel északra, Franciaországba, s azóta át is szállott újra nyugatra a Calais-n, s azóta már onnan is utban van, az Óceánon át — Amerikába. A római világbirodalom megalapítójával foglalkozik a világtörténet most megjelent 55. füzeté. A tizenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, a rómaiakról szóló kötet szerzője dr. Geréb József. Egy-egy kötet ára díszes felbőrökésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérről. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) minden hazai könyvkereskedés valamint Gyulán a „Corvina” könyvkereskedés utján.

— **Lelki gyógymódok** ezimiel 270 oldalra terjedő munka jelent meg Eggenberger bizományában dr. Ranschburg Pál és dr. Décsi Károly tollából, mely munkát az orvoskari tanártestület a 600 frtos Gárdos-díjjal jutalmazta. A mű három főrésze oszlik, mely közül az első, legterjedelmesebb részt dr. Ranschburg, idegorvos, a Laufenaauer-féle egyetemi psycho-physiologiai laboratórium vezetője írta. E rész 219 oldalra át foglalja az emberi lélek legérdekesebb problémáival s filozófiai okoskodások nélkül, tisztán természettudományi alapon kutatja a lelki és szervezeti működések közötti kölcsönhatást, jórészt eredeti megfigyelések és kísérletek alapján. — Szerző felállítja a psycho-organikus reflexhatások tanát, felderíti ennek bonczati és élettani utait és ezzel magyarázatát adja annak a sok esodaszerű ténynek, melyek a lelki betegségek tanát oly érdekessé teszik. Megállapítja az összefüggött anyagból, bizonyos idegbetegségek hogy keletkezhetnek lelki behatások és rázkódtatások folytán és mint befolyásolhatják lelki folyamatok még a szerves betegségek lefolyását is. Majd áttér a lelki gyógymódok alaptörvényeire, melyeket a tapasztalati uton nyert anyagból deduktív uton vezet le. Ezután megadván a lelki gyógymódok orodoti folszítását, áttér ezeknek részletes taglalására. Főlötte érdekes már az egyszerű

gyógyeljárásoknak: a megnyugtató, a fogyelem, a szórakoztatás stb.-eknek orvos psychologiai magyarázata, melyeken át áttér az öntudat szükítésével járó szuggesztív eljárásokra s kb. 100 oldalon át tudomány szempontból tárgyalja a hypnotizmust, ennek élettanatát és lélektanát a saját tapasztalatainak, kísérleteinek, eszméinek s elméletének kíséretében. A hypnotizmus gyógyértékének s állítólagos káros hatásainak tárgyalását suggestív uton gyógyított egyének körtörténeteinek gyűjteményével zárja be, melyek közül felette érdekesek az óber suggestióval, dejjel, stb. gyógykezelt körsetek. A második részben dr. Décsi egyetemi tanáreség adja elő a lelki gyógymódok történetét a legregibb időkől napjainkig, különös sulyt helyezve a hazai állapotokra, a régi magyar, babonás hiten alapuló gyógyeljárásokra, a hazai és külföldi boszorkányszerekre, a magyar mosmeristák: Szápáry, Majláth gr. stb.-ek szereplésére, egészen a tudományos psychotherapiának napjainkban történt kifejlődéséig. A könyv ára 2 korona 40 fillér.

Törvényszéki csarnok.

A gyulai kir. törvényszék mint polgári felelbeszési bíróság előtt megtartandó szóbeli tárgyalások jegyzéke

1900. január 29.

1899. D. 155. sz. Tolnai Sándor felperesnek, Vértlen S. András alperes elleni 150 k. s jár. iránti sommás pere.
1899. D. 157. sz. dr. Lengyel Sándor felperesnek dr. Vigh Gyula alperes elleni 148 k. s jár. iránti sommás pere.
1899. D. 158. sz. Gecei Bálintné felperesnek, Csallah István alperes elleni 130 k. s jár. iránti sommás pere.
1899. D. 159. sz. Krich Imre felperesnek, Weiszbrunn Farkas alperes elleni 223 k. 40 fillér s jár. iránti sommás pere.
1899. D. 164. sz. Krizsán Pável felperesnek, Krizsán József alperes elleni szolgalmi jogtörés iránti pere.

A gyulai kir. törvényszék, mint polgári felelbeszési bíróság előtt nyilvános ülésben előadandó perek jegyzéke.

1900. január 30.

1890. D. 247. sz. Boros István felperesnek, Pápai Mihály alperes elleni 107 korona tőke s jár. iránti sommás pere.
1899. D. 221. sz. Fonfóder Mór felperesnek, Feuer Augustin alperes elleni tulajdoni igénypere.
1899. D. 222. sz. Gróf Károlyi Sándor felperesnek, Németh István és társa alperesek elleni 1375 korona 28 fillér s jár. iránti sommás pere.

Heti jelentés a gabona üzletről.

Gyula, 1900. január 26.

(St. S.) A külföldi piacokról érkezett magasabb árjegyzések és a budapesti piacon beállott élenkbe vételkedv bizában, új életet adott a gabonaüzletnek; az árak emelkedő irányban javultak és az előző — valamint a lefolyt héten, nagyobb mennyiségű buza lett eladva.

Jóllehet, hogy malmaink még mindig rossz lisztgyasztás fölött panaszkodnak, azonban a kereslet előbb-utóbb befog következni és így a kereslet buzában sem maradhat el. Az árak e hó második felében emelkedtek, különösen első rendű buza iránt nagy az érdeklődés és malmaink jobb minőségű buzáért jóval magasabb árakat adnak.

Piacunkon a hozatalok még mindig gyengéek, a kínálat szintén szük keretben mozog és az árak is javultak; különösen új tengeriben élénk a kereslet és az árak emelkedtek.

Mai jegyzéseink a következők:

Buza	710—15 kr.
Buza m. r.	680— kr.
Új tengeri.	425—
O tengeri.	hiányzik.
Arpa	475— kr.
Zab	450— kr.,

suly és minőség szerint métermázsánként

A szerkesztésért felelős: **Vértelen Arnold.**

1065/1900. ikt. sz.

Békésvármegye alispánjától.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A gyulai vármegyei közkórház két emeletes főépületében berendezendő

kályhafütési és szellőztetési munkáinak

zárt ajánlati versenytárgyalás utján való biztosítása ezennel közhírré tétetik.

Az előírányzati költségösszeg 8855 korona 60 fillér.

A kiírt munkákra beadandó zárt ajánlatokhoz 440 korona bánatpénz teendő le, vagy esatolando óvadékképes értékpapírral s az ajánlatok a **folyó évi február hó 4-ének délelőtt 10 óráig** beadandók.

Az ajánlatok a számított költségösszegeből teendő árleengedést százalékban kitejeve a vállalati összeg megjelölésével kell, hogy tartalmazza, továbbá kitejezés adandó annak, hogy ajánlattevő a tervezetet és feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

A nevezett munkákra vonatkozó költségvetés és feltételek a **gyulai királyi államépítészeti hivatalnál** vannak közzésemleire kitéve. Ugyanott a munkákra vonatkozó költségvetés 3 koronáért megkapható.

A versenytárgyalás a vármegye székházának kistermében a **folyó évi február hó 4-én délelőtt 10 órakor** fog megtartatni.

Elkésve beérkezett távirati vagy utó ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Gyulán, 1900. évi január hó 17-én.

Dr. Fábry Sándor,
alispán.

675. szám.
1899.

Árverési hirdetmény.

Alőlirott bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a békési kir. jbiróság 1899. évi 154/10. sz. November 29-én nyert megbízása következtében hogy B. Gyulán 1899. évi június 24-én végrendelet hátrahagyása mellett elhalt **Beck Adámné** szül. **Reich Rebeka** békési örökhatyó után Békésen 1899. aug. hó 20-án felvett hagyatéki leltárban 1—79. és utóbb 1. 2. 3. folyó szám alatti ugy a Gyulán 1899. évi augusztus hó 24-én felvett hagyatéki póleltárban 1—26. folyó szám alatt összeírt és együtt leve 744 korona 30 fillérre becsült szoba bútorok, ágyneműek, rubák, ezüstnemű, edény és fahérmű, tubákos szelencze, pecsétgyűrű, ezüst érem, ezüst evő eszköz, 12 maza tengeri, 10 köböl árpa, konyha felszerelés stiből álló ingóságok nyilvános árverésen **Békésen 1900. február hó 2-án délelőtt 9 órakor** és folytatólagosan a B. Gyulán felvett s időközben Békésre szállított hagyatéki ingók és Beck Adámné újárós V. 399. számú házánál szükség esetén becsárán alól is közzépénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek elfognak adatni.

Miről az összes érdekeltek külön-külön értesittetnek,

Békés, 1900. január hó 21-én.

BALOGH LAJOS mk.,
kir. bir. végrehajtó.

1046. ikt. sz.

1900.

Békésvármegye alispánjától.

Árverési hirdetmény.

Békésvármegye alispánja ezennel közhírré teszi, hogy a 690/899. bgy. számú határozat alapján árverezés útján értékesítendő

régi gyulai törvényszéki épületek

Vármegyeház-utca 137. és 138. számú háznak eladására vonatkozólag a vármegye szekház épületének kistermeben folyó évi február hó 4-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor zárt ajánlati tárgyalás tartatik.

A 137. ház sz. telek s ezen lévő régi és újabb földszintes épületek becsértéke 18,000, a 138. ház számú telken lévő régibb földszintes épület becsértéke 12,000 korona.

A szabályszerűen kiállított s 5%, azaz 900, illetőleg 600 korona bántépénzzel ellátott, a két házra külön, vagy együttesen teendő írásbeli zárt ajánlatok, a fentjelzett hatánap délelőtti 10 órájáig Békésvármegye alispánjához nyújtandók be. — Az árverési illetve adásvételi feltételek a vármegyei kiadóhivatalban tekinthetők meg a hivatalos órákban, a hol a szóban forgó telkekre és épületekre vonatkozó egyéb adatokra felvilágosítások adatnak.

Az ajánlatban az ígért összeg számjegyekkel és betűkkel korona értékben világosan kiirandó, nemkülönb. határozottan felemlítendő az is, hogy a versenyző az árverési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Gyulán, 1900. január 14-én.

Dr. Fábry Sándor,
alispán.

2-1

A békésijárás főszoigabirájától

208.
1900.

Pályázati hirdetmény.

Körös-Tarcsa községben üresedésben lévő évi 800 korona fizetéssel és 200 korona lótartási átalánnyal javadalmazott

rendőrbiztososi állásra

pályázatot hirdetek.

Felhivom pályázókat, hogy képesítésüket s eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi február 8-áig betejessék.

A választás Körös-Tarcsa község házánál folyó évi február 12-én d. e. 10 órakor fog megejtenni.

Megjegyeztetik, hogy **kiszolgált csendőr őrsvezetők előnyben fognak részesítettetni.**

Kelt Békésen, 1900. jan. hó 12-én.

Popovics Szilveszter,
főszoigabiró.

3-2

Tanulónak

egy jó családból való fiú azonnal felvétetik a „**Corvina Nyomda**“ könyvnyomda, könyv- és papirkereskedésben, Gyulán, Fötér.

Az ezredéves kiállításon
a kiállítási éremmel
kitüntetve.

Páris. London 1897 :
nagy aranyérem.
Linz 1889 : Aranyérem.

Megyei telephon:
Csaba 20.

Reisz és Porjesz

Megyei telephon:
Csaba 20.

BUTORGYÁRA

Békés-Csaba, Vasut-utca, 1155. és 1156. szám. (Saját ház.)

Állandó nagy butorkiállítás.

Az egész országban páratlanul gazdag választékban raktáron vannak mindennemű háló-, ebédlő-, úri szoba-, szalonberendezések. Szőnyegek, függönyök, nippesek st. a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig a legizléseőbb és legdivatosabb rajzok után készítve.

Minden butor saját műhelyeinkben készül es legolcsóbb gyári áraink mellett

minden verseny ki van zárva!